

2018

DELÅRSREGNSKAP 3. KVARTAL

SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND
NO 937 889 275
TELEFON 02130

SpareBank
RINGERIKE HADELAND

VISJON, VERDIER OG STRATEGI

Visjon

SpareBank 1 Ringerike Hadeland – den anbefalte banken

Verdier

Nær – Dyktig – Engasjert – Fremtidsrettet

Strategi

- Bidra til vekst og utvikling
- Nær og dyktig – med kortreiste beslutninger
- Digitale løsninger med personlig signatur
- Være samfunnsengasjert og skape stolthet for regionen
- Bedriftskultur med arbeidsglede, åpenhet og kontinuerlig forbedring
- Selvstendig og offensiv eier i SpareBank 1-alliansen

04	HOVEDTALL	25	8. ANDRE EIENDELER
06	STYRETS BERETNING	25	9. GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL
DELÅRSREGNSKAP			
13	RESULTATREGNSKAP	26	10. ANNEN GJELD OG BALANSEFØRTE FORPLIKTELSE
15	BALANSE	27	11. KAPITALDEKNING
16	ENDRING I EGENKAPITAL	29	12. EGENKAPITALBEVISEIERE OG SPREDNING AV EGENKAPITALBEVIS PER 30.09.2018
18	KONTANTSTRØMOPPSTILLING	30	13. SEGMENTINFORMASJON
NOTER TIL REGNSKAPET			
20	1. REGNSKAPSPRINSIPPER	31	14. SPAREBANK 1 BOLIGKREDITT AS M.V.
20	2. VIKTIGE REGNSKAPSESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER	32	15. VURDERING AV VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER
20	3. FINANSIELL RISIKO	34	16. FINANSIELLE INSTRUMENTER OG MOTREGNING
21	4. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER M.V.	35	RESULTATER FRA KVARTALSREGNSKAPENE
23	5. BRUTTO UTLÅN FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING	37	ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5–6
23	6. INNSKUDD FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING	38	REVISJONSERKLÆRING
24	7. FINANSIELLE DERIVATER		

HOVEDTALL

RESULTATSAMMENDRAG (Hele tusen kroner)	30.09.2018		30.09.2017		2017	
		%		%		%
Netto renteinntekter	290.192	1,68	265.847	1,60	358.144	1,63
Netto provisjons- og andre inntekter	241.039	1,40	223.163	1,35	302.313	1,38
Netto avkastning på finansielle investeringer	78.890	0,46	73.292	0,44	98.907	0,45
Sum inntekter	610.121	3,53	562.302	3,39	759.363	3,47
Sum driftskostnader	267.576	1,55	260.707	1,57	337.974	1,54
Driftsresultat før tap	342.545	1,98	301.595	1,82	421.390	1,92
Tap på utlån og garantier	14.292	0,08	3.582	0,02	7.885	0,04
Resultat før skatt	328.254	1,90	298.012	1,80	413.505	1,89
Skattekostnad	62.474	0,36	54.467	0,33	81.975	0,37
Periodens resultat	265.780	1,54	243.546	1,47	331.530	1,51
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	4.780	0,03	- 6.573	-0,04	- 5.888	-0,03
Totalresultat	270.560	1,57	236.973	1,43	325.642	1,49

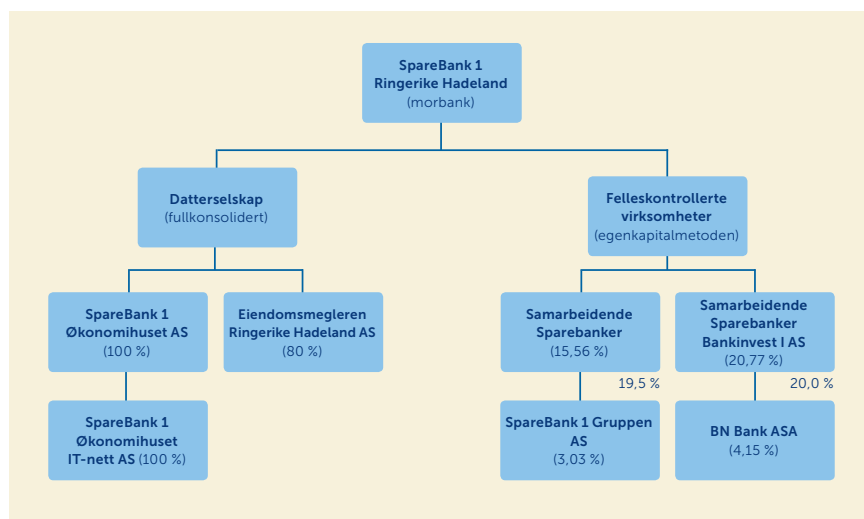
NØKKELTALL	30.09.2018	30.09.2017	2017
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning	10,4 %	10,5 %	10,6 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	10,5 %	10,2 %	10,4 %
Kostnadsprosent (morbank)	35,7 %	34,5 %	34,6 %
Kostnadsprosent (konsern)	43,9 %	46,4 %	44,5 %
Balansetall			
Brutto utlån til kunder	19.823.715	18.255.955	18.421.657
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	27.798.653	25.115.526	25.824.032
Innskudd fra kunder	14.051.089	13.492.220	13.278.348
Innskuddsdekning	70,9 %	73,9 %	72,1 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	8,6 %	2,1 %	2,7 %
Utlånsvekst siste 12 måneder inkl. overført til kredittforetak	10,7 %	4,2 %	6,1 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,1 %	4,5 %	3,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	23.035.892	22.113.938	21.904.828
Forvaltningskapital	23.428.781	22.643.002	22.155.975
Forvaltningskapital inkl. overført kredittforetak	31.403.719	29.502.573	29.558.349
Tap og mislighold i % av brutto utlån			
Tapsprosent utlån	0,1 %	0,0 %	0,0 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,1 %	0,3 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,1 %	0,2 %
Soliditet			
Kapitaldekningsprosent	19,4 %	19,9 %	19,8 %
Kjernekapitaldekningsprosent	17,8 %	18,5 %	18,4 %
Ren kjernekapitalprosent	17,8 %	18,5 %	18,4 %
Ren kjernekapitalprosent forholdsmessig konsolidert	16,9 %	-	-
Kjernekapital	2.549.690	2.558.862	2.522.707
Netto ansvarlig kapital	2.777.113	2.753.964	2.710.127
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	10,9 %	11,1 %	11,2 %
Kontor og bemanning			
Antall kontor	5	5	5
Antall årsverk	232,3	230,0	234,2
Egenkapitalbevis			
Egenkapitalbevisbrøk	97,34 %	97,34 %	97,34 %
Børskurs	192,00	193,50	191,00
Børsverdi mill. kr	3.005	3.028	2.989
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	215,78	203,67	209,12
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (morbank)	16,64	18,70	22,54
Resultat pr egenkapitalbevis (kr) (konsern)	16,40	15,05	20,51
Utbytte pr egenkapitalbevis (kr)	-	-	10,30
Pris / Resultat per egenkapitalbevis annualisert	8,78	9,64	9,31
Pris / Bokført egenkapital	0,89	0,95	0,91

Alle alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til finansiell rapportering tilgjengelig på bankens hjemmesider, www.rhbank.no.

STYRETS BERETNING

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland omfatter per 30. september 2018 morbanken, to datterselskaper og to felleskontrollerte virksomheter. Det er ingen endringer i selskapsstrukturen i 2018.

Resultat hittil i år

Konsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland oppnådde et resultat før skatt på 328,3 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2018 (298,0 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2017).

(Hele tusen kroner)	Hittil i år 2018	Hittil i år 2017	Endring
Netto renteinntekter	290.192	265.847	24.345
Netto provisjons- og andre inntekter	241.039	223.163	17.876
Netto resultat fra finansielle eiendeler	78.890	73.292	5.598
Sum inntekter	610.121	562.302	47.819
Sum driftskostnader	267.576	260.707	6.869
Resultat før tap	342.545	301.595	40.950
Tap på utlån og garantier	14.292	3.582	10.709
Resultat før skatt	328.254	298.012	30.241

God utlånsvekst i 2018 gir økte netto renteinntekter. I tillegg har det vært en god økning i provisjonsinntekter samt økte inntekter fra datterselskapene. Økning i driftskostnader fra 2017 tilskrives i stor grad økte driftskostnader i datterselskaper i samsvar med økt omsetning. Tapskostnadene hittil i år er 10,7 mill. kroner høyere enn på tilsvarende tidspunkt i fjor, men like fullt på et vedvarende lavt nivå sett opp mot totale portefølje. Tapskostnad i prosent av brutto utlån er 0,1 % per 30.09.2018 (0,0 %).

Styret er godt fornøyd med utlånsutviklingen. 12 måneders utlånsvekst inkludert lån overført til kredittforetak er

ved utgangen av kvartalet 10,7 % (4,2 %). Mislighold og tap er fortsatt på et lavt nivå.

Morbankens resultat er vesentlig påvirket av praksisendring for utbetaling av utbytte fra SamSpar og SamSpar Bankinvest i 2017. Det ble i 2. kvartal 2017 inntektsført ekstraordinært utbytte på til sammen 52,1 mill. kroner fra de to selskapene.

Intensjonsavtale om sammenslåing av forsikringsvirksomhetene til SpareBank 1 og DNB

SpareBank 1 Gruppen AS og DNB ASA skrev under intensjonsavtalen om å slå sammen sine forsikringsvirksomheter 24. september 2018. Sammenslåingen av forsikringsvirksomhetene vil skje ved at DNB Forsikring AS fusjonerer med SpareBank 1 Skadeforsikring AS. SpareBank 1 Gruppen AS skal ha en eierandel på 65 prosent og DNB 35 prosent i det nye selskapet. DNB har i tillegg sikret en opsjon på å kjøpe seg opp til 40 prosent eierandel.

I transaksjonen er det nye skadeselskapet verdsatt til 19,75 milliarder kroner. Tilsvarende verdi legges til grunn når DNB skal øke sin eierandel fra 20 til 35 prosent. SpareBank 1 Gruppen AS vil få en skattefri gevinst på ca. 2,65 milliarder kroner som følge av nedsalget til DNB ASA. SpareBank 1 Gruppen AS sitt utbyttegrunnlag øker tilsvarende denne gevinsten. SpareBank 1 Ringerike Hadeland sin andel av et eventuelt utbytte på 2,65

milliarder kroner (3,03 prosent), utgjør ca. 80 millioner kroner.

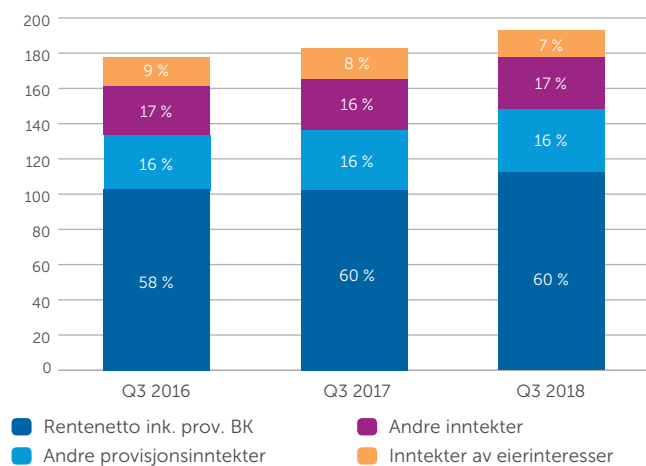
Basert på tall per 31.12.17 og proforma konsernregnskap, vil fusjonen og ovennevnte transaksjoner samlet sett medføre en økt egenkapital for SpareBank 1 Gruppen på konsernnivå på ca. 6,9 milliarder kroner. SpareBank 1 Ringerike Hadeland sin andel av denne økningen (3,03 prosent) utgjør ca. 130 millioner kroner og vil i konsernregnskapet regnskapsføres over resultat eller direkte mot egenkapitalen.

(Hele tusen kroner)	3. kv 2018	3. kv. 2017	Endring
Netto renteinntekter	100.996	91.310	9.686
Netto provisjons- og andre inntekter	77.665	74.686	2.979
Netto resultat fra finansielle eiendeler	17.612	19.575	-1.963
Sum inntekter	196.274	185.572	10.703
Sum driftskostnader	90.430	83.305	7.125
Resultat før tap	105.844	102.267	3.578
Tap på utlån og garantier	3.203	-2.179	5.383
Resultat før skatt	102.641	104.446	-1.805

Resultat i kvartalet

Konsernets resultat før skatt i 3. kvartal var på 102,6 mill. kroner i 2018 (104,5 mill. kroner i 3. kvartal 2017). Kvartalsresultatet preges av god vekst i netto renteinntekter og netto provisjonsinntekter samt gode resultater i datterselskapene.

Netto renteinntekter, provisjonsinntekter og andre inntekter

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter utgjorde 101,0 mill. kroner i 3. kvartal 2018 (91,3 mill. kroner). Utlånsvolumet inkl. utlån overført til kredittforetak har økt med

2.683 mill. kroner, tilsvarende 10,7 %, siste 12 måneder. Innskuddsvolumene økte i samme periode med 559 mill. kroner, tilsvarende 4,1 %. Inntektsøkningen siste året skyldes i hovedsak volumøkning. Banken har, med bakgrunn i økt styringsrente og økt pengemarkedsrente, besluttet å øke renten på boliglån med inntil 0,15 %-poeng og enkelte innskuddsformer og næringslivslån med inntil 0,25 %-poeng. Rentenhevingen vil ha full effekt fra 15.november 2018. Rentenhevingen forventes ha en positiv effekt på netto renteinntekter.

Netto provisjonsinntekter utgjorde 45,2 mill. kroner (46,3 mill. kroner), hvorav inntekter fra utlån overført til kredittforetak utgjorde 14,6 mill. kroner (16,6 mill. kroner). Provisjonsinntekter fra forsikring, betalingsformidling, plassering og øvrige områder har hatt en vekst på 2,7 % fra 3. kvartal 2017.

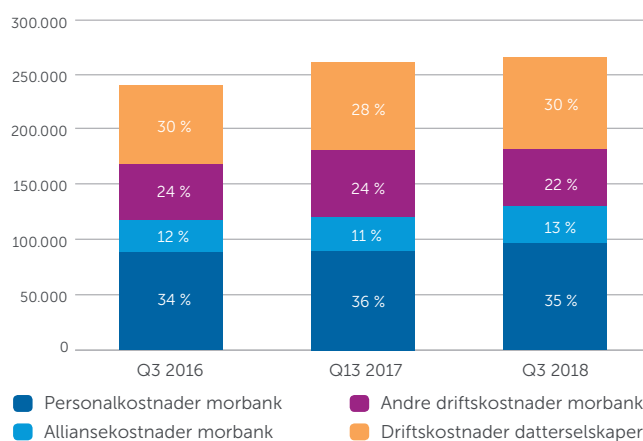
Andre driftsinntekter utgjorde 32,5 mill. kroner i 3. kvartal 2018. Dette er en økning på 4,2 mill. kroner fra tilsvarende periode i 2017. Økningen tilskrives hovedsakelig økte inntekter fra eiendomsmeglervirksomheten.

Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer utgjorde 17,6 mill. kroner i 3. kvartal 2018 (19,6 mill. kroner), herav utgjør inntekter av eierinteresser 13,5 mill. kroner (15,2 mill. kr.) og øvrige inntekter utgjør 4,2 mill. kroner (4,3 mill.kr.). Nedgangen i inntekter av eierinteresser er som følge av lavere resultat i SpareBank 1 Gruppen. Dette grunnet lavere finansinntekter og lavere forsikringsresultat i skadeselskapet som følge av en hard vinter.

Driftskostnader

Utvikling driftskostnader

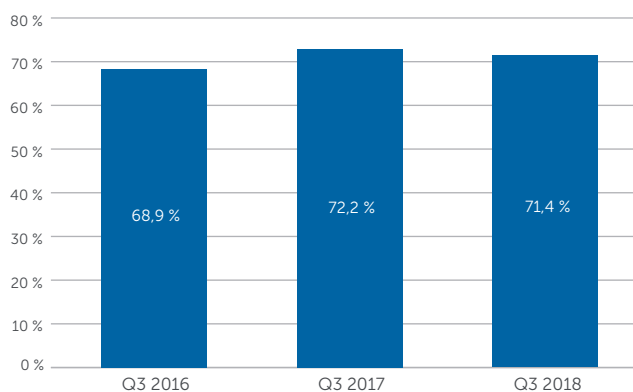

Sum driftskostnader utgjorde 90,4 mill. kroner i 3. kvartal 2018 (83,3 mill. kroner). Målt i forhold til totale inntekter utgjorde driftskostnadene i 3. kvartal 2018 43,9 % (46,4 %). Kostnadsøkningen tilskrives i hovedsak økte kostnader i eiendomsmeglerforetaket og økte kostnader til digitale løsninger og fellestjenester i SpareBank 1.

Kredittrisiko og porteføljeutvikling

Kredittrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Det har de siste årene vært lave tap på utlån og banken følger aktivt opp løpende engasjementer. Kreditter besluttes i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåking av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Gruppen. Tapsutviklingen er avhengig av den økonomiske utviklingen i Norge generelt og i bankens markedsområder spesielt. 71,4 % av bankens utlån er klassifisert i svært lav eller lav risikoklasse. Fra det lave tapsnivået de siste årene er det sannsynlig at banken vil oppleve en viss økning i tap i kommende perioder. Banken er både inn- og soliditetsmessig forberedt på dette og styret vurderer kredittkvaliteten som generelt stabil og god.

Høy andel i svært lav og lav risikoklasse

Tap og mislighold

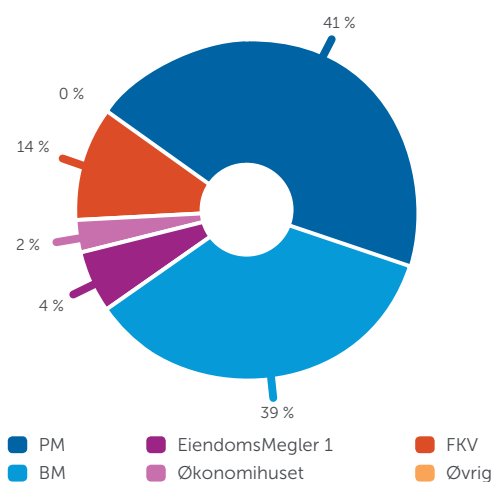
IFRS 9 "Finansielle instrumenter" erstattet fra og med 1.1.2018 IAS 39. Dette har blant annet påvirket måten konsernet vurderer behovet for tapsnedskrivninger på. Etter tidligere regler under IAS 39 fant nedskrivninger for tap bare sted når det var objektive bevis for at en taphendelse hadde inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene derimot innregnes basert på forventet kreditttap (ECL).

Ved utgangen av 3. kvartal 2018 utgjorde totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier 84,0 mill. kroner. På tilsvarende tidspunkt i fjor utgjorde totale balanseførte tapsavsetninger 65,7 mill. kroner (etter IAS39).

Brutto misligholdte utlån per 30. september 2018 utgjorde 48,7 mill. kroner (28,7 mill. kroner), tilsvarende 0,2 % (0,1 %) av brutto utlån.

Forretningsområdene

Resultat før skatt

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2018	3. kv. 2017	Endring
Netto renteinntekter og provisjon BK	64.096	63.669	427
Netto andre provisjonsinntekter	22.556	22.686	-129
Netto andre inntekter	465	560	-94
Driftskostnader	44.225	42.216	2.010
Resultat før tap	42.892	44.699	-1.806
Tap på utlån og garantier	566	-194	760
Resultat før skatt	42.326	44.893	-2.566

Personkunder (PM)

Tross sterk konkurranse om boliglånskunder har vekst i brutto utlån til kunder vært på 10,1 % siste 12 måneder. Høyere pengemarkedsrente i 3.kvartal 2018 kontra 3. kvartal 2017 medfører høyere finansieringskostnad og dermed lavere provisjoner fra kredittforetak.

Innskudd fra kunder har økt med 4,3 % siste 12 måneder. Gjennomsnittlig kundemargin var relativt uendret fra 3. kvartal 2017.

Bedriftskunder (BM)

(Hele tusen kroner)	3. kv. 2018	3. kv. 2017	Endring
Netto renteinntekter og provisjon BK	53.174	45.426	7.748
Netto andre provisjonsinntekter	8.297	7.068	1.229
Netto andre inntekter	243	610	-367
Driftskostnader	19.273	17.767	1.506
Resultat før tap	42.441	35.337	7.104
Tap på utlån og garantier	2.638	-1.985	4.623
Resultat før skatt	39.803	37.322	2.481

Vekst i utlån til bedriftskunder siste 12 måneder har vært på 10,7 %. Innskudd fra bedriftskunder har økt med 3,9 % siste 12 måneder. Gjennomsnittlig kundemargin var relativt uendret fra 3. kvartal 2017. Den positive volumutviklingen, samt stabile driftskostnader, medførte god utvikling i underliggende drift.

Datterselskaper og felleskontrollerte virksomheter

Resultat før skatt fra datterselskaper innregnet i konsernets resultater utgjør 6,1 mill. kroner i 3. kvartal 2018 (5,0 mill. kroner), herav 4,2 mill. kroner (3,4 mill. kroner) fra eiendomsmeglervirksomhet og 1,9 mill. kroner (1,7 mill.) fra regnskaps- og IT-tjenester.

Innregnet resultat fra felleskontrollerte virksomheter utgjør 13,5 mill. kroner i 3. kvartal 2018 (15,2 mill. kroner).

Finansiering og likviditet

Bankens primære finansieringskilde er innskudd fra kunder. Ved utgangen av september 2018 utgjorde andel innskudd av bankens balanseførte utlån 70,9 % (73,9 %). Bankens øvrige finansiering består hovedsakelig av verdipapirgjeld og ansvarlig kapital. Konsernets samlede verdipapirgjeld utgjorde 5.414 mill. kroner per 30. september 2018 (5.333 mill. kroner). Banken har hatt god tilgang til finansiering i kvartalet.

Banken har god likviditet ved utgangen av 3. kvartal 2018. Innskudd i Norges Bank og andre kredittinstitusjoner utgjør til sammen 1.066 mill. kroner (1.468 mill. kroner) og bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner utgjør 1.341 mill. kroner (1.836 mill. kroner). LCR (Liquidity Coverage Ratio) per 30. september 2018 utgjør 161 %, godt over lovkravet på 100 %.

Kapitaldekning

Finanstilsynet ferdigstilte 2. februar 2018 sin første SREP-vurdering av SpareBank 1 Ringerike Hadeland. Pilar 2-kravet er satt til 1,7 % av risikovektet volum. Dette kravet er knyttet til risikofaktorer som ikke er dekket av Pilar 1 og må dekkes av ren kjernekapital. Pilar 2-kravet kommer i tillegg til minimumskravene og bufferkravene i Pilar 1. Kravet trådte i kraft 31. mars 2018 og innebærer et regulatorisk minimumskrav for ren kjernekapital på 13,7 %. Styret har fastsatt mål for ren kjernekapitaldekning for banken og konsernet på minimum 15 %. SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kreditt-risiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Fra 2018 foretar banken forholdsmessig konsolidering av eierandeler i SpareBank 1-selskapene Boligkreditt, Næringskreditt, Kredittkort, Finans Østlandet og SamSpar Bankinvest I (BN Bank). Per 30. september 2018 er bankens rene kjernekapitaldekning, forholdsmessig konsolidert, 16,9 %. Uvektet kjernekapitalandel per 30. september 2018, forholdsmessig konsolidert, utgjør 9,1 %.

Ren kjernekapitaldekning for morbank er 17,8 % per 30. september 2018 (18,5 % per 30. september 2017). Uvektet kjernekapitalandel for morbank per 30. september 2018 utgjør 10,9 % (11,1 %). Det vises forøvrig til redegjørelse om kapitaldekning i note 11.

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter

Det har ikke vært gjennomført transaksjoner med nærstående parter som har hatt vesentlig betydning for virksomhetens stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

Utsiktene fremover

Etter flere år med svak utvikling i norsk økonomi har veksten tatt seg opp. I siste pengepolitiske rapport forventer Norges Bank at produksjon og aktivitet vil ta seg gradvis opp og nå et normalt nivå i 2020. Rentene forventes å være på et lavt, men svakt stigende nivå, i årene fremover. Arbeidsledigheten forventes å være lav. Styret forventer at utviklingen i konsernets markedsområder vil gjenspeile veksten i norsk økonomi.

Boligprisveksten nasjonalt avtok gjennom 2017, særlig i de større byene. Innstramminger i boliglånforskriften, i kombinasjon med den kraftige økningen i nybolig-

byggingen, er viktige forklaringsfaktorer på utviklingen. Boligprisene i konsernets markedsområder har hatt en stabil utvikling hittil i 2018. Vi forventer at boligprisene i våre områder i tiden som kommer vil vise en moderat økning med en veksttakt noe over den nasjonale boligprisveksten.

Det er besluttet store løft i infrastrukturen i vår region for å knytte regionen nærmere opp mot Oslo, både gjennom utbedringer i RV4 og E16 og ved utbygging av Ringeriksbanen. Dette er blant annet ytterlig befestet gjennom forslaget til statsbudsjett for 2019. Vi forventer god utvikling og god vekst i vår region som følge av disse forbedringene.

Konsernet har et godt grunnlag for å ta del i den forventede veksten i markedsområdet. Styrets vurdering er at dette på sikt bidrar til å sikre eierne en tilfredsstillende avkastning.

Ved siden av lønnsom vekst er to spors modell bankens strategi fremover. Kunders bruk av bank er i stadig endring - fra manuelle til selvbetjente tjenester. Dette er en ønsket utvikling, både fra kunders og finansnæringens side. Økonomisk rådgivning blir i større grad bankenes satsningsområde knyttet til bankkontoret. Digitaliseringen av banknæringen fører til ny tenkemåte rundt bankens nærhetsbegrep fra fysisk nærhet til nærhet i alle kanaler, så vel fysiske som digitale. Kombinasjonen mellom bankens unike lokalkompetanse og SpareBank1s sterke digitale posisjon gjør banken godt rustet for en digital fremtid.

Effektiv drift og inntekter fra mange produkt- og tjenesteområder bidrar sammen med volumvekst til en forventning om fortsatt god inntjening.

Styret er godt fornøyd med konsernets utvikling i 3. kvartal 2018.

Hønefoss, 24. oktober 2018

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Oscar Engeli
Leder

Wenche Ravlo (sign)
Nestleder

Svein Oftedal

Hege Marie Syversen

Kjell Baug

Hans Anton Stubberud

Jane K. Gravbråten

Liv Bente Kildal

Gunnar Bergan

Steinar Haugli
Adm. banksjef

DELÅRSREGNSKAP

Resultatregnskap

MORBANK					KONSERN						
3. kvartal 2017	3. kvartal 2017	3. kvartal 2018	01.01- 30.09.17	01.01- 30.09.18	(Hele tusen kroner)	Note	01.01- 30.09.18	01.01- 30.09.17	3. kvartal 2018	3. kvartal 2017	2017
296.333	74.349	81.114	223.143	235.022	Renteinntekter målt til amortisert kost	1	235.006	223.115	81.107	74.342	296.297
308.368	77.956	82.730	229.569	240.334	Renteinntekter målt til virkelig verdi	1	240.334	229.569	82.730	77.956	308.368
247.076	61.133	63.028	187.200	185.621	Rentekostnader		185.148	186.837	62.841	60.988	246.521
357.626	91.172	100.815	265.512	289.735	Netto renteinntekter		290.192	265.847	100.996	91.310	358.144
184.253	48.417	47.695	133.383	143.514	Provisjonsinntekter		143.514	133.383	47.695	48.417	184.253
8.087	2.083	2.536	5.902	7.310	Provisjonskostnader		7.310	5.902	2.536	2.083	8.087
4.486	988	623	2.820	2.507	Andre driftsinntekter		104.835	95.681	32.507	28.352	126.147
180.652	47.322	45.782	130.302	138.711	Netto provisjons- og andre inntekter		241.039	223.163	77.665	74.686	302.313
12.610	7	-	12.602	17.511	Utbytte		17.512	12.602	-	7	12.611
114.734	0	-	114.734	57.841	Inntekter av eierinteresser		38.218	43.094	13.453	15.223	67.900
18.396	4.346	4.158	17.596	23.161	Netto resultat fra andre finansielle investeringer		23.161	17.596	4.159	4.346	18.396
145.740	4.352	4.158	144.932	98.512	Netto resultat fra finansielle eiendeler		78.890	73.292	17.612	19.575	98.907
684.018	142.846	150.755	540.746	526.957	Sum inntekter		610.121	562.302	196.274	185.572	759.363
110.285	32.470	33.841	94.658	94.556	Personalkostnader		161.711	157.668	56.163	51.769	196.139
10.302	2.123	1.928	8.287	5.657	Ordinære avskrivninger		6.156	8.971	2.094	2.346	11.211
116.168	26.257	28.739	83.695	87.733	Andre driftskostnader		99.708	94.069	32.173	29.190	130.623
236.755	60.849	64.508	186.639	187.945	Sum driftskostnader		267.576	260.707	90.430	83.305	337.974
447.263	81.997	86.247	354.107	339.012	Resultat før tap		342.545	301.595	105.844	102.267	421.390
7.885	-2.179	3.203	3.582	14.292	Tap på utlån og garantier	4	14.292	3.582	3.203	-2.179	7.885
439.378	84.176	83.044	350.525	324.720	Resultat før skatt		328.254	298.012	102.641	104.446	413.505
76.925	19.965	19.767	49.876	57.147	Skattekostnad		62.474	54.467	21.182	21.177	81.975
362.452	64.211	63.276	300.649	267.574	Periodens resultat		265.780	243.546	81.460	83.269	331.530
-	-	-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser		2.175	1.559	649	514	1.728
22,54	3,99	3,94	18,70	16,64	Resultat pr egenkapitalbevis		16,40	15,05	5,03	5,15	20,51

Utvidet resultatregnskap

MORBANK					KONSERN						
	3. kvartal 2017	3. kvartal 2018	01.01- 30.09.17	01.01- 30.09.18		01.01- 30.09.18	01.01- 30.09.17	3. kvartal 2018	3. kvartal 2017	2017	
					(Hele tusen kroner)	Note					
362.452	64.211	63.276	300.649	267.574	Resultat for perioden		265.780	243.546	81.460	83.269	331.530
					<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat</i>						
3.791	-	-	-	-	Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon		-	-	-	-	3.515
-	-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		133	1.785	-	116	-324
-948	-	-	-	-	Skatt		-	-	-	-	-882
					<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>						
-8.341	-7	-	-8.358	-	Endring i virkelig verdi for invest. holdt for salg		-	-8.358	-	-7	-8.341
-	-	-	-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		-	-	6	-	143
-	-	253	-	4.648	Endring i virkelig verdi utlån PM		4.648	-	253	-	-
-5.497	-7	253	-8.358	4.648	Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen		4.780	-6.573	259	109	-5.888
356.955	64.204	63.530	292.291	272.221	Totalresultat		270.560	236.973	81.719	83.378	325.642
-	-	-	-	-	Herav ikke-kontrollerende eierinteresser		2.175	1.559	649	514	1.686
22,20	3,99	3,95	18,18	16,93	Totalresultat pr egenkapitalbevis		16,69	14,64	5,04	5,15	20,15

Balanse

MORBANK			KONSERN			
31.12.2017	30.09.2017	30.09.2018	(Hele tusen kroner)	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
94.750	95.459	92.270	Kontanter og fordringer på sentralbanker	92.270	95.459	94.750
872.923	1.372.509	974.169	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	974.182	1.372.526	872.939
18.338.074	18.176.255	19.750.612	Netto utlån til kunder	4, 5 19.749.227	18.174.683	18.336.548
1.596.358	1.836.447	1.341.063	Sertifikater og obligasjoner	15 1.341.063	1.836.447	1.596.358
17.816	22.089	9.874	Finansielle derivater	7,15 9.874	22.089	17.816
595.263	530.084	640.141	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	15 640.144	530.288	595.467
222.337	222.337	222.337	Investering i eierinteresser	386.692	374.698	394.030
63.983	63.983	63.983	Investering i konsernselskaper	-	-	-
58.249	60.936	58.100	Eiendom, anlegg og utstyr	63.193	66.381	63.541
12.034	20.205	10.254	Utsatt skattefordel	8.630	17.977	10.350
1.383	1.383	1.345	Goodwill og andre immaterielle eiendeler	63.229	63.355	63.361
74.440	48.594	55.801	Andre eiendeler	8 100.276	89.099	110.814
21.947.611	22.450.283	23 219 950	Eiendeler	23.428.781	22.643.002	22.155.975
13.303.434	13.510.324	14.072.797	Innskudd fra og gjeld til kunder	6 14.051.089	13.492.220	13.278.348
4.999.368	5.333.285	5.414.293	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9,15 5.414.293	5.333.285	4.999.368
8.221	18.452	11.874	Finansielle derivater	7,15 11.874	18.452	8.221
218.457	237.367	190.886	Annen gjeld og balanseførte forpliktelser	10 227.875	269.939	253.160
250.341	250.316	250.351	Ansvarlig lånekapital	9 250.351	250.316	250.341
18.779.821	19.349.745	19.940.201	Sum gjeld	19.955.481	19.364.212	18.789.437
1.565.041	1.565.041	1.565.041	Egenkapitalbevis	1.565.041	1.565.041	1.565.041
491.692	489.177	491.692	Overkursfond	491.692	489.177	491.692
867.064	673.581	867.064	Utvinningsfond	867.064	673.581	867.064
161.199	-	-	Avsatt utbytte	-	-	162.899
4.404	-	-	Avsatt til gaver	-	-	4.404
74.742	69.456	74.742	Grunnfond	74.742	69.456	74.742
5.138	5.066	5.138	Kompensasjonsfond	5.138	5.066	5.138
-1.491	298.217	276.071	Annen egenkapital	465.613	472.296	191.258
-	-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser	4.010	4.173	4.300
3.167.790	3.100.538	3.279.749	Sum egenkapital	12 3.473.301	3.278.790	3.366.538
21.947.611	22.450.283	23.219.950	Gjeld og egenkapital	23.428.781	22.643.002	22.155.975

Hønefoss, 24. oktober 2018

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Oscar Engeli
LederWenche Ravlo
Nestleder

Hans Anton Stubberud

Svein Oftedal

Hege Marie Syversen

Kjell Baug

Jane K. Gravbråten

Liv Bente Kildal

Gunnar Bergan

Steinar Haugli
Adm. banksjef

Endring i egenkapital

MORBANK

(Hele tusen kroner)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Komp.- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.16	1.394.665	361.134	673.582	69.456	885	27.558	-21.632	157.597	4.563	2.667.808
Periodens resultat	-	-	-	-	-	1.607	299.042	-	-	300.649
Utvidede resultatposter										
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-8.358	-	-	-	-8.358
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-8.358	-	-	-	-8.358
Totalresultat	-	-	-	-	-	-6.751	299.042	-	-	292.291
Transaksjoner med eierne										
Emisjon egenkapitalbevis	170.376	128.043	-	-	4.181	-	-	-	-	302.599
Besluttet utbytte for 2016	-	-	-	-	-	-	-	-157.597	-	-157.597
Utdelt gavefond 2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.563	-4.563
Sum transaksjoner med eierne	170.376	128.043	-	-	4.181	-	-	-157.597	-4.563	140.439
Egenkapital 30.09.17	1.565.041	489.177	673.582	69.456	5.066	20.807	277.410	-	-	3.100.538
Egenkapital 31.12.17	1.565.041	491.692	867.064	74.742	5.138	18.294	-19.786	161.199	4.404	3.167.790
Endringer ført direkte mot egenkapitalen IFRS 9	-	-	-	-	-	-	5.340	-	-	5.340
Omarbeidet egenkapital per 01.01.2018	1.565.041	491.692	867.064	74.742	5.138	18.294	-14.446	161.199	4.404	3.173.130
Periodens resultat	-	-	-	-	-	33.109	234.465	-	-	267.574
Utvidede resultatposter										
Endring i virkelig verdi utlån PM	-	-	-	-	-	4.648	-	-	-	4.648
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	4.648	-	-	-	4.648
Totalresultat	-	-	-	-	-	37.756	234.465	-	-	272.221
Transaksjoner med eierne										
Besluttet utbytte for 2017	-	-	-	-	-	-	-	-161.199	-	-161.199
Utdelt gavefond 2017	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.404	-4.404
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	-	-161.199	-4.404	-165.604
Egenkapital 30.09.18	1.565.041	491.692	867.064	74.742	5.138	56.051	220.019	-	-	3.279.749

1. Pr 30.09.2018 består eierandelskapitalen av 15.650.405 egenkapitalbevis à NOK 100.

KONSERN

(Hele tusen kroner)	Eier- andels- kapital ¹	Overkurs- fond	Ut- jevnings- fond	Grunn- fonds- kapital	Komp.- fond	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen- kapital	Avsatt utbytte	Avsatt gaver	Sum	Ikke- kontroll- erende eier- interesser	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.16	1.394.665	361.134	673.582	69.456	885	2.782	233.421	160.797	4.563	2.901.283	5.814	2.907.098
Periodens resultat	-	-	-	-	-	1.607	240.380	-	-	241.987	1.559	243.546
Utvidede resultatposter												
Netto aktuarielle gevinster og tap	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endring i virkelig verdi for investeringer holdt for salg	-	-	-	-	-	-8.358	-	-	-	-8.358	-	-8.358
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	1.785	-	-	1.785	-	1.785
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-8.358	1.785	-	-	-6.573	-	-6.573
Totalresultat	-	-	-	-	-	-6.751	242.185	-	-	235.413	1.559	236.973
Transaksjoner med eierne												
Emisjon egenkapitalbevis ²	170.376	128.043	-	-	4.181	-	-	-	-	302.619	-	302.619
Utdelt utbytte for 2016	-	-	-	-	-	-	3.200	-160.797	-	-157.597	-3.200	-160.797
Utdelt gavefond 2016	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.563	-4.563	-	-4.563
Sum transaksjoner med eierne	170.376	128.043	-	-	4.181	-	3.200	-160.797	-4.563	140.459	-3.200	137.259
Egenkapital 30.09.17	1.565.041	489.177	673.582	69.456	5.066	-3.970	476.265	-	-	3.274.617	4.173	3.278.790
Egenkapital 31.12.17	1.565.041	491.692	867.064	74.743	5.138	-6.339	197.597	162.899	4.404	3.362.238	4.300	3.366.538
Endringer ført direkte mot egenkapitalen IFRS 9	-	-	-	-	-	-	4.925	-	-	4.925	-	4.925
Andre føringer mot egenkapitalen	-	-	-	-	-	-	-337	-	-	-337	-	-337
Omarbeidet egenkapital per 01.01.2018	1.565.041	491.692	867.064	74.743	5.138	-6.339	202.185	162.899	4.404	3.366.826	4.300	3.371.127
Periodens resultat	-	-	-	-	-	33.109	230.496	-	-	263.605	2.175	265.780
Utvidede resultatposter												
Endring i virkelig verdi utlån PM	-	-	-	-	-	4.648	-	-	-	4.648	-	4.648
Andre inntekter og kostnader tilknyttet felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	133	-	-	133	-	133
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	4.648	133	-	-	4.780	-	4.780
Totalresultat	-	-	-	-	-	37.756	230.629	-	-	268.385	2.175	270.560
Transaksjoner med eierne												
Andre føringer over EK ²	-	-	-	-	-	-	-1.082	-	-	-1.082	-	-1.082
Utdelt utbytte for 2017	-	-	-	-	-	-	2.465	-162.899	-	-160.434	-2.465	-162.899
Utdelt gavefond 2017	-	-	-	-	-	-	-	-	-4.404	-4.404	-	-4.404
Sum transaksjoner med eierne	-	-	-	-	-	-	1.383	-162.899	-4.404	-165.921	-2.465	-168.386
Egenkapital 30.09.18	1.565.041	491.692	867.064	74.743	5.138	31.418	434.196	-	-	3.469.290	4.010	3.473.301

1. Pr 30.09.2018 består eierandelskapitalen av 15.650.405 egenkapitalbevis à NOK 100.

2. Poster ført direkte mot egenkapital i FKV

Kontantstrømoppstilling

MORBANK				KONSERN		
2017	01.01-30.09.17	01.01-30.09.18	(Hele tusen kroner)	01.01-30.09.18	01.01-30.09.17	2017
-486.783	-320.408	-1.405.712	Brutto utlån til kunder	-1.405.853	-320.544	-486.966
561.084	419.013	441.363	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	441.363	418.971	561.027
480.145	687.035	769.363	Innskudd fra kunder	772.745	703.289	489.418
-117.308	-38.688	-38.485	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-38.049	-38.324	-116.690
11.831	-487.756	-101.246	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-101.246	-487.756	11.831
			Renter på utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7.831	8.670	11.983
11.983	8.670	7.831				
14.537	-192.674	251.180	Sertifikater og obligasjoner	251.180	-192.674	14.537
24.934	16.998	18.334	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	18.334	16.998	24.934
6.781	13.269	14.654	Renteutbetaling derivater	14.654	13.269	6.781
173.225	126.395	138.979	Provisjonsinnbetalinger	252.039	230.727	337.094
-180.823	-144.240	-141.954	Utbetalinger til lønn	-202.822	-203.199	-260.680
-86.698	-88.153	-100.043	Andre utbetalinger til drift	-149.948	-142.327	-171.819
-66.676	-60.329	-64.021	Betalt skatt	-70.083	-65.724	-72.992
-11.537	-17.977	-23.961	Andre tidsavgrensninger	-23.986	-19.706	-13.170
334.692	-78.845	-233.718	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	-233.842	-78.329	335.285
-5.391	-145	2.335	Investering i varige driftsmidler	2.458	-661	-5.984
1.430	1.836	-	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	-	1.836	1.430
-136.752	-66.527	-27.619	Utbetaling til investeringer i aksjer og fond	-27.619	-66.527	-136.752
75.719	67.328	2.608	Innbetaling fra salg av aksjer og fond	2.608	67.328	75.719
127.344	119.087	75.351	Utbytte fra investeringer i aksjer	75.352	119.087	127.344
62.349	121.579	52.674	B Netto likviditetsendring investering	52.798	121.063	61.756
1.120.000	470.000	1.655.000	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.655.000	470.000	1.120.000
-1.534.000	-554.025	-1.216.000	Tilbakebetaling - utstedelse av verdipapirer	-1.216.000	-554.025	-1.534.000
	-	-	Opptak av ansvarlig lånekapital	-	-	
-120.991	-97.503	-89.812	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-89.812	-97.503	-120.991
-6.607	-5.054	-5.021	Renteutbetalinger på ansvarlig lånekapital	-5.021	-5.054	-6.607
302.600	302.600	-	Emisjon eierandelskapital (netto)	-	302.600	302.600
-162.525	-162.525	-165.603	Utbetaling til utbytte og gavefond	-165.603	-162.525	-162.525
-401.524	-46.507	178.564	C Netto likviditetsendring finansiering	178.564	-46.507	-401.524
-4.482	-3.773	-2.480	A+B+C Netto endring likvider i året	-2.480	-3.773	-4.482
99.233	99.233	94.750	Inngående likviditetsbeholdning	94.750	99.233	99.233
94.750	95.459	92.270	Utgående likviditetsbeholdning	92.270	95.459	94.750
			Likviditetsbeholdning spesifisert	-	-	
94.750	95.459	92.270	Kontanter og fordringer på sentralbanken	92.270	95.459	94.750
94.750	95.459	92.270	Likviditetsbeholdning sist i mnd	92.270	95.459	94.750

NOTER TIL REGNSKAPET

Note 1 Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 Ringerike Hadeland sitt selskaps- og konsernregnskap er utarbeidet i samsvar med IAS 34 "Delårsrapportering". Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2017. Års- og delårsregnskapene er utarbeidet i samsvar med IFRS, godkjent av EU.

Alle tall er i hele 1.000 om ikke annet er angitt. Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta er NOK.

IFRS 9 Finansielle instrumenter erstattet fra 1.1.2018 IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. Effekten av implementeringen av IFRS 9 er nærmere

beskrevet i note 2 i årsregnskapet for 2017 og i note 1 i 1.kvartalsregnskap for 2018.

IFRS 9 introduserte en endring i paragraf 82(a) i IAS1 med virkning fra 1.1.2018. Som følge av denne endringen skal renteinntekter beregnet etter effektiv rentes metode presenteres separat i resultatoppstillingen. Dette innebærer at renteinntekter på finansielle eiendeler målt til amortisert kost er presentert i regnskapslinjen «Renteinntekter målt til amortisert kost». Renteinntekter på finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultat og utvidet resultat er presentert i regnskapslinjen «Renteinntekter målt til virkelig verdi». Sammenligningstall er omarbeidet.

Note 2 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og

kostnader. I årsregnskapet er det redegjort nærmere for vesentlige estimer og forutsetninger i note 3 Kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper.

Note 3 Finansiell risiko

Finansiell risiko og risikostyring er beskrevet i årsregnskapet blant annet i note 6, 7 til 14 (for kredittrisiko), note 15 (markedsrisiko) og note 16 (likviditetsrisiko) som

sammen med informasjon i denne delårsrapporten i all vesentlighet er dekkende for den finansielle risiko per 30.09.2018.

Note 4

Tap på utlån, garantier m.v.

IFRS 9 er implementert fra 01.01.18. Siden sammenligningstall ikke er omarbeidet, følger sammenligningstallene under etter prinsippene i IAS 39.

For detaljert beskrivelse av tapsmodellen se prinsippnoten i 1. kvartalsrapport for 2018. Tall i hele tusen kroner.

MORBANK/KONSERN

Tap på utlån (mill. kr)	01.01.18	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbetalt tidligere konstatert	30.09.18
Avsetning til tap etter amortisert kost - bedriftsmarkedet	62.366	10.870	-8.954	64.281
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI) Privatmarked	15.024	4.648	0	19.672
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	77.390	15.517	-8.954	83.952
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	68.021	20.070	-8.954	79.136
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	9.369	-4.553	-	4.816
Balanse	77.390	15.517	-8.954	83.952

Tabellene under avstemmer inngående og utgående balanse per trinn. Avstemmingsposter inkluderer:

- Bevegelser mellom trinn, IB for lån som er flyttet til trinnene.
- Nye utstedte lån, som reflekterer tapsavsetningen for nye innregnede lån, inkludert utlån som tidligere er fraregnet som følge av endrede vilkår.
- Utlån som er fraregnet reflekterer avsetning for utlån som er fraregnet i perioden uten at det er nedskrevet som følge av kredittap inkludert lån som er fraregnet som følge av endringer i vilkår
- Ny måling av tap inkluderer effekt av endringer i input eller forutsetninger i modellen, delvis tilbakebetaling, opptrekk i eksisterende kreditt, og endringer i måling som følge av overføring mellom trinn.

MORBANK/KONSERN

Totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
01.01.2018	37.452	20.323	19.615	77.390
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	6.384	-6.384	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1.333	1.333	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-165	-790	955	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	12.779	3.301	2.501	18.581
Økning i måling av tap	4.224	11.794	5.965	21.984
Reduksjon i måling av tap	-14.554	-2.637	-1.126	-18.317
Utlån som har blitt fraregnet	-4.083	-2.494	-154	-6.730
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-4	-10.103	-10.107
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger(konstaterte)	-	-	1.153	1.153
30.09.2018	40.705	24.442	18.806	83.952
- Herav bedriftsmarkedet	35.945	16.718	14.528	67.192
- Herav personmarkedet	4.759	7.724	4.277	16.760

MORBANK/KONSERN	31.12.17	30.09.17	30.09.18
Periodens tap på utlån og garantier			
Endring i individuelle nedskrivninger	6.530	2.643	ia
Endring i gruppenedskrivninger	-1.177	-1.177	ia
Endring i IFRS 9 nedskrivning	ia	ia	6.562
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	2.227	2.227	8.744
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	1.050	440	321
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	-970	-713	-1.023
Andre korreksjoner / amortisering av nedskrivninger	225	162	- 313
Sum tap på utlån og garantier	7.885	3.582	14.292

MORBANK/KONSERN	31.12.17	30.09.17	30.09.18
Misligholdte engasjement:			
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	46.154	28.747	48.698
Trinn 3 nedskrivning	-12.312	-3.027	-2.583
Netto misligholdte engasjement	33.842	25.720	46.115
Avsetningsgrad	26,7 %	10,5 %	5,3 %
Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,3 %	0,1 %	0,2 %
Øvrige tapsutsatte engasjement:			
Øvrig tapsutsatte engasjement	35.923	24.244	38.714
Trinn 3 nedskrivning	-7.166	-12.564	-16.223
Netto tapsutsatte engasjement	28.757	11.680	22.530
Avsetningsgrad	19,9 %	51,8 %	41,8 %
Øvrig tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,1 %	0,2 %

KONSERN

Brutto utlån	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
01.01.2018	17.191.683	1.136.969	93.006	18.421.657
Endring	1.314.697	110.953	-23.593	1.402.058
30.09.2018	18.506.380	1.247.922	69.413	19.823.715
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,2 %	2,0 %	27,1 %	0,4 %

Note 5 Brutto utlån fordelt på sektor og næring

MORBANK				KONSERN		
31.12.17	30.09.17	30.09.18	(Hele tusen kroner)	30.09.18	30.09.17	31.12.17
10.400.366	10.780.884	11.148.416	Lønnstakere o.l	11.148.416	10.780.884	10.400.366
898.485	837.369	975.560	Primærnæringen	975.560	837.369	898.485
306.932	301.325	331.096	Industri	331.096	301.325	306.932
1.246.633	1.194.323	1.484.843	Bygg- og anleggsvirksomhet	1.484.843	1.194.323	1.246.633
171.674	174.833	290.933	Varehandel	290.933	174.833	171.674
52.153	51.795	47.128	Transport og lagring	47.128	51.795	52.153
147.435	138.609	168.436	Hotell og restaurantdrift	168.436	138.609	147.435
358.317	342.526	440.230	Forretningsmessig tjenesteyting	440.230	342.526	358.317
4.401.802	4.056.445	4.497.417	Omsetning/drift eiendommer	4.496.032	4.054.873	4.400.276
395.671	336.001	391.254	Diverse næringer	391.254	336.001	395.671
43.713	43.417	49.788	Påløpte renter	49.788	43.417	43.713
18.423.183	18.257.527	19.825.100	Brutto utlån	19.823.715	18.255.955	18.421.657
-85.109	-73.139	-63.631	- Tap på utlån til amortisert kost	-63.631	-73.139	-85.109
-	-	-15.505	- Tap på på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	-15.505	-	-
-	-	4.648	- Verdiendring utover tapsnedskrivning	4.648	-	-
18.338.074	18.176.255	19.750.612	Netto utlån	19.749.227	18.174.683	18.336.548
18.423.183	18.257.527	19.825.100	Sum brutto utlån	19.823.715	18.255.955	18.421.657
-	-	116.498	Lån overført til SpareBank 1 Næringskreditt	116.498	-	-
7.402.374	6.859.571	7.858.440	Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	7.858.440	6.859.571	7.402.374
25.825.558	25.117.098	27.800.038	Sum brutto utlån inkl. kredittforetak	27.798.653	25.115.526	25.824.032

Note 6 Innskudd fordelt på sektor og næring

MORBANK				KONSERN		
31.12.17	30.09.17	30.09.18	(Hele tusen kroner)	30.09.18	30.09.17	31.12.17
8.597.557	9.358.552	8.954.054	Lønnstakere o.l	8.954.054	9.358.552	8.597.557
499.811	447.630	410.830	Offentlig sektor	410.830	447.630	499.811
396.846	300.493	412.591	Primærnæringen	412.591	300.493	396.846
109.002	64.958	91.975	Industri	91.975	64.958	109.002
486.860	351.638	468.053	Bygg- og anleggsvirksomhet	468.053	351.638	486.860
350.963	270.079	428.446	Varehandel	428.446	270.079	350.963
161.579	126.376	169.058	Transport og lagring	169.058	126.376	161.579
67.323	48.347	68.774	Hotell og restaurantdrift	68.774	48.347	67.323
1.125.015	836.135	1.157.473	Forretningsmessig tjenesteyting	1.147.595	825.658	1.116.907
761.171	700.353	1.004.426	Omsetning/drift eiendommer	992.595	692.726	744.192
742.478	929.201	828.121	Diverse næringer	828.121	929.201	742.478
4.828	76.562	78.997	Påløpte renter	78.997	76.562	4.828
13.303.434	13.510.324	14.072.797	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	14.051.089	13.492.220	13.278.348

Note 7 Finansielle derivater

Generell beskrivelse:

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld. Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Det opp-

gitte volumet viser utestående volulm av transaksjoner ved årets slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Morbank og konsern

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i hele tusen kroner.

Finansielle derivater

Til virkelig verdi over resultatet	30.09.2018			30.09.2017		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Renteinstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Renteswapper fastrente utlån	1.437.778	7.919	7.303	1.373.488	2.197	18.410
Sum renteinstrumenter	1.437.778	7.919	7.303	1.373.488	2.197	18.410

Sikring av innlån

Rentebytteavtaler fastrente innlån	1.244.000	1.955	7.321	1.520.000	19.840	43
Sum renteinstrumenter	1.244.000	1.955	7.321	1.520.000	19.840	43

Andre finansielle derivater

Renteswap marginer	-	-	-2.750	-	-	-
Garanti Eksportfinans	-	-	-	-	51	-
Sum andre finansielle derivater i balansen	-	-	-2.750	-	51	-

Sum valuta- og renteinstrumenter i tusen kroner

Sum renteinstrumenter	2 681.778	9.874	14.624	2.893.488	22.038	18.452
Sum andre finansielle derivater	-	-	-2.750	-	51	-
Sum	2 681.778	9.874	11.874	2.893.488	22.089	18.452

Virkelig verdisikring

Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring av bankens fastrente innlån var 13,6 mill. kroner pr 30.09.2018 mot tap 4,5 mill. kroner

i 2017. Netto gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 15,8 mill. kroner pr 30.09.2018 mot gevinst 3,7 mill. kroner i 2017.

Garanti Eksportfinans AS

Avtalen ble terminert pr. 31.12.2017.

Note 8 Andre eiendeler

MORBANK				KONSERN		
31.12.17	30.09.17	30.09.18	(Hele tusen kroner)	30.09.18	30.09.17	31.12.17
35.434	28.229	17.426	Forskuddsbet. ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte innt.	22.046	32.487	36.424
39.006	20.364	38.375	Andre eiendeler	78.230	56.612	74.390
74.440	48.594	55.801	Andre eiendeler	100.276	89.099	110.814

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

SpareBank 1 Ringerike Hadeland emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Re-finansieringsbehovet blir også delvis finansiert ved over-

føring av utlånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Oppstillingen er identisk i morbank og konsern. All verdipapirgjeld er utstedt i NOK.

Verdipapirgjeld

(Hele tusen kroner)	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
Obligasjonsgjeld			
- pålydende verdi	5.401.000	5.291.975	4.962.000
- bokført verdi	5.414.293	5.333.285	4.999.368
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	5.401.000	5.291.975	4.962.000
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	5.414.293	5.333.285	4.999.368

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt

(Hele tusen kroner)	30.09.2018	30.09.2017	31.12.2017
2017	-	485.000	-
2018	55.000	1.448.975	1.111.000
2019	446.000	763.000	606.000
2020	800.000	800.000	800.000
2021	1.500.000	875.000	1.175.000
2022	1.250.000	720.000	870.000
2023	1.200.000	200.000	400.000
2028	150.000	-	-
Sum obligasjonsgjeld, pålydende verdi	5.401.000	5.291.975	4.562.000

Endring i verdipapirgjeld

(Hele tusen kroner)	30.09.18	Emittert/utvidet i 2018	Forfalt/ innløst i 2018	31.12.17
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5.401.000	1.655.000	-1.216.000	4.962.000
Påløpte renter	17.992	-	-	25.749
Verdijusteringer	-4.699	-	-	11.619
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5.414.293	1.655.000	-1.216.000	4.999.368

Ansvarlig lånekapital

(Hele tusen kroner)	30.09.18	30.09.17	31.12.17
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital *	250.000	250.000	250.000
Påløpte renter	351	316	341
Sum ansvarlig lånekapital	250.351	250.316	250.341

* Ansvarlig lån har en løpetid på 10 år med mulighet for call etter 5 år i juni 2019. Opprinnelig forfall i juni 2024.

Endring i ansvarlig lånekapital

(Hele tusen kroner)	30.09.18	Emittert/utvidet	Forfalt/ innløst	31.12.17
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	250.000	-	-	250.000
Påløpte renter	351	-	-	341
Sum ansvarlig lånekapital	250.351	-	-	250.341

Note 10

Annen gjeld og balanseførte forpliktelser

MORBANK				KONSERN		
31.12.17	30.09.17	30.09.18	(Hele tusen kroner)	30.09.18	30.09.17	31.12.17
61.117	26.494	30.560	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	42.289	36.246	71.486
59.277	88.927	64.092	Pensjonsforpliktelser	64.092	88.927	59.277
98.063	121.946	96.234	Annen gjeld	121.493	144.766	122.396
218.457	237.367	190.886	Sum annen gjeld og balanseførte forpliktelser	227.875	269.939	253.160

Note 11 Kapitaldekning

Kapitalstyring

Per 30. september 2018 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 prosent, systemrisikobuffer 3 prosent og motsyklisk kapitalbuffer 2 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 12 prosent. I tillegg har Finanstilsynets fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 Ringerike Hadeland på 1,7 prosent med virkning fra 31.03.2018. Totalt minstekrav til ren kjernekapital, inklusive pilar 2-kravet, er dermed 13,7 prosent.

Fra 2018 foretar banken ved anvendelse av regler om kapitalkrav forholdsmessig konsolidering av eierandeler i samarbeidende gruppe, jfr Finansforetaksloven § 17-13. Banken foretar forholdsmessig konsolidering for eierandeler i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Næringskreditt AS, SB1 Kredittkort AS, SB1 Finans Østlandet AS og SamSpar

Bankinvest I AS (BN Bank). I tillegg er full innfasing av overgangsregelverket under CRD IV gjennomført (2017).

Bankens investering i datterselskapene Eiendomsmegleren Ringerike Hadeland og SpareBank 1 Økonomihuset AS faller inn under størrelsesunntaket i CRR/CRD IV forskriftenes §17, og det utarbeides således ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 15 prosent. Målet for total kjernekapital er 15,5 prosent og målet for total kapitaldekning er 17,5 prosent.

Forholdsmessig konsolidering

(Hele tusen kroner)	31.12.17	30.09.17	30.09.2018
Ren kjernekapital	-	-	3.167.322
Kjernekapital	-	-	3.240.253
Ansvarlig kapital	-	-	3.589.370
Totalt beregningsgrunnlag	-	-	18.791.832
Ren kjernekapitaldekning	-	-	16,9 %
Kjernekapitaldekning	-	-	17,2 %
Kapitaldekning	-	-	19,1 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	-	-	9,1 %

MORBANK

(Hele tusen kroner)	31.12.17	30.09.17	30.09.2018
Egenkapitalbevis	1.565.041	1.565.041	1.565.041
Overkursfond	491.692	489.177	491.692
Utjevningfond, grunnfond og kompensasjonsfond	946.945	748.103	946.945
Fond for urealiserte gevinster	20.141	20.807	50.738
Avsatt til gaver og utbytte	165.603	-	-
Annen egenkapital	-21.632	277.410	225.333
Balanseført egenkapital	3.167.790	3.100.538	3.279.749
Balanseført egenkapital som ikke inngår i kjernekapital	-165.765	-121.773	-137.538
Verdiendringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-3.595	-3.825	-14.690
Fradrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.383	-1.383	-1.345
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor 1)	-474.342	-414.696	-552.523
Tilleggsfradrag i ren kjernekapital som institusjonen anser som nødvendige	-	-	-23.963
Ren kjernekapital	2.522.707	2.558.862	2.549.690
Fondsobligasjoner	-	-	-
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-	-	-
Kjernekapital	2.522.707	2.558.862	2.549.690
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	250.000	250.000	250.000
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor ¹	-62.580	-54.898	-22.577
Ansvarlig kapital	2.710.127	2.753.964	2.777.113
Risikoveid beregningsgrunnlag			
Stater	-	-	-
Lokale og regionale myndigheter	27.839	31.044	7.389
Institusjoner	202.507	286.743	215.876
Foretak	3.369.326	3.670.933	2.919.957
Massemarked	1.808.367	1.863.328	1.883.488
Pantsikkerhet i eiendom	6.947.832	6.645.345	7.476.768
Forfalte engasjementer	35.518	28.910	26.659
Høyrisikoengasjementer	-	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	109.638	122.632	103.316
Andeler i verdipapirfond	-	-	411.037
Øvrige engasjementer	166.058	165.174	138.647
Sum kredittrisiko	12.667.085	12.814.108	13.183.138
Operasjonell risiko	1.029.236	1.029.236	1.113.738
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	20.723	21.539	18.534
Totalt beregningsgrunnlag	13.717.045	13.864.883	14.315.410
Kapitaldekning			
Ren kjernekapitaldekning	18,4 %	18,5 %	17,8 %
Kjernekapitaldekning	18,4 %	18,5 %	17,8 %
Kapitaldekning	19,8 %	19,9 %	19,4 %
Bufferkrav			
Bevaringsbuffer (2,50 %)	342.926	346.622	357.885
Motsyklisk buffer (2,00 %)	274.341	207.973	286.308
Systemrisikobuffer (3,00 %)	411.511	415.946	429.462
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	1.028.778	970.542	1.073.656
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	617.267	623.920	644.193
Tilgjengelig ren kjernekapital	876.662	964.400	831.841
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	11,2 %	11,1 %	10,9 %

1. I henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak skal fradraget for ikke-vesentlige investeringer i selskaper i finansiell sektor fases inn med følgende proSENTSATS:

2017: 80 prosent

2018: 100 prosent (full innfasing)

Note 12

Egenkapitalbevisere og spredning av egenkapitalbevis per 30.09.2018

Det var 2.223 egenkapitalsbevisere per 30.09.2018 De største var:	Antall	% av totalt antall egenkapital- bevis
1 Sparebankstiftelsen Ringerike	4.629.938	29,58 %
2 Sparebankstiftelsen Gran	3.086.627	19,72 %
2 Sparebankstiftelsen Jevnaker Lunner Nittedal	2.347.840	15,00 %
4 Fres AS	490.000	3,13 %
5 MP Pensjon PK	262.223	1,68 %
6 Verdipapirfondet Eika	232.522	1,49 %
7 Wenaasgruppen AS	232.000	1,48 %
8 Ringeriks Kraft AS	136.236	0,87 %
9 Tronrud AS	121.891	0,78 %
10 Wenaas Kapital AS AK	101.332	0,65 %
11 Pareto AS	100.000	0,64 %
12 DnB NOR Bank ASA egenhandelskonto DnB NOR Markets	92.000	0,59 %
13 Allumgården AS	77.311	0,49 %
14 Pensjonsordningen For Apotekvirksomhet	62.643	0,40 %
15 Gjensidige forsikring JPMorgan Europe Ltd.	60.000	0,38 %
16 Bergen Kommunale Pen	58.800	0,38 %
17 Aka AS	51.891	0,33 %
18 G.A.S. Holding AS	50.679	0,32 %
19 Hamang AS	49.551	0,32 %
20 SpareBank 1 Buskerud Vestfold	43.380	0,28 %
Sum 20 største	12.286.864	78,51 %
Øvrige egenkapitalbevisere	3.363.541	21,49 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	15.650.405	100 %

Egenkapitalbevisbrøk – Morbank

(Hele tusen kroner)	30.09.2018	01.01.2018	30.09.2017
Eierandelskapital	1.565.041	1.565.041	1.565.041
Overkursfond	491.692	491.692	489.177
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	867.064	867.063	673.582
A. Sum egenkapitalbeviserens kapital	2.923.797	2.923.796	2.727.799
Grunnfondskapital eksklusive gaver og fond for urealiserte gevinster	74.742	74.742	69.456
Kompensasjonsfond	5.138	5.138	5.066
B. Sum samfunnseid kapital	79.880	79.880	74.522
Egenkapital eksklusiv utbytte, fond for urealiserte gevinster og annen egenkapital	3.003.677	3.003.676	2.802.321
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	97,34 %	97,34 %	97,34 %

Note 13 Segmentinformasjon

Inndelingen i segmentene som beskrevet under er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten. På balanseposter segmentrapporteres det i morbanken kun på utlån og innskudd. Øvrige balanseposter er klassifisert under øvrige.

Rapporteringen av segmenter er inndelt i følgende områder: Privatmarked inneholder privatkunder for hele banken, samt mindre bedriftskunder. Bedriftsmarked inneholder større bedriftsengasjementer. Eiendoms-megling samt IT- og regnskapstjenester inneholder virksomhet i datterselskaper.

Konsern 30.09.2018

(Hele tusen kroner)	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT						
Netto renteinntekter og provisjon BK	190.255	151.685	416	42	-4.445	337.952
Netto andre provisjonsinntekter	64.427	24.732	-	-	-716	88.444
Netto andre inntekter	-551	483	55.525	47.796	80.472	183.725
Driftskostnader	128.214	56.811	41.816	38.806	1.929	267.575
Resultat før tap	125.917	120.090	14.125	9.031	73.383	342.545
Tap på utlån og garantier	2.686	11.785	-	-	-180	14.292
Resultat før skatt	123.231	108.305	14.125	9.031	73.563	328.254
	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
BALANSE						
Utlån til kunder	11.300.000	8.509.446	-	-	18.917	19.828.363
Nedskrivning utlån	-15.505	-63.631	-	-	-	-79.136
Andre eiendeler	-	-	50.045	25.263	3.604.247	3.679.555
Sum eiendeler pr segment	11.284.495	8.445.816	50.045	25.263	3.623.164	23.428.781
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.397.202	4.675.593	-	-	-21.708	14.051.089
Annen gjeld og egenkapital	-	-	50.045	25.263	9.302.388	9.377.693
Sum egenkapital og gjeld pr segment	9.397.202	4.675.593	50.045	25.263	9.280.679	23.428.781

Konsern 30.09.2017

(Hele tusen kroner)	Privat- marked	Bedrifts- marked	Eiendoms- megling	IT- og regnskaps- tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT						
Netto renteinntekter og provisjon BK	179.789	134.555	303	32	-6.071	308.608
Netto andre provisjonsinntekter	62.703	21.921	-	-	97	84.721
Netto andre inntekter	1.500	1.771	48.078	45.644	71.980	168.973
Driftskostnader	128.972	53.654	38.123	36.806	3.152	260.707
Resultat før tap	115.020	104.593	10.258	8.870	62.854	301.595
Tap på utlån og garantier	-245	3.827	-	-	-	3.582
Resultat før skatt	115.265	100.766	10.258	8.870	62.854	298.012
BALANSE						
Utlån til kunder	10.517.694	7.717.954	-	-	20.307	18.255.955
Nedskrivning utlån	-16.374	-64.898	-	-	-	-81.271
Andre eiendeler	-	-	42.996	24.776	4.400.547	4.468.319
Sum eiendeler pr segment	10.501.320	7.653.057	42.996	24.776	4.420.854	22.643.002
Innskudd fra og gjeld til kunder	9.009.569	4.500.719	-	-	-18.068	13.492.220
Annen gjeld og egenkapital	-	-	42.996	24.776	9.083.012	9.150.782
Sum egenkapital og gjeld pr segment	9.009.569	4.500.719	42.996	24.776	9.064.942	22.643.002

Note 14 SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.

SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kredittkort AS

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Eierne har også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt til enhver tid har en kjernekapital-dekning på minimum 9 %.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Kredittkort AS til enhver tid har en forsvarlig ansvarlig kapital.

For mer informasjon vedrørende avtalene se note 9 i årsregnskapet.

Note 15

Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

I henhold til IFRS 7 skal finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balanse-dagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapital-instrumenter notert på Oslo Børs.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Instrumenter inkludert i nivå 2 omfatter renteswapper og obligasjoner og sertifikater som inngår i likviditetsporteføljen, samt egenkapitalinstrumenter notert på utenlandsk børs.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Dersom fastsettelsen av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2, benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedsdata, er fastsatt på grunnlag av verdianslag innhentet fra eksterne parter eller SpareBank 1 Gruppen. Verdivurdering er basert på et gjennomsnitt av fem ulike metoder:

- siste kjente transaksjonskurs
- resultat per aksje
- utbytte per aksje
- rapportert EBITDA for underliggende aksjeselskap
- siste kjente transaksjonskurs på sammenlignbare instrumenter

Instrumenter inkludert i nivå 3 som verdsettes etter disse verdsettelsesmetoder omfatter unoterte egenkapitalinstrumenter, som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Strategiske eierposter i SpareBank 1 selskapene verdsettes i hovedsak til gjennomsnittlig emisjonskurs. Ved verdifall som ikke anses å være forbigående, nedskrives eierposten til vår andel av bokført egenkapital i selskapet.

Fastrentelån klassifisert i nivå 3 verdivurderes kvartalsvis basert på en neddiskontert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer fra porteføljen. Diskonteringsrenten settes lik en stipulert markedsrente for porteføljen. Verdien tilsvarer bankens beste estimat på prisen en markedsdeltaker vil være villig til å betale for fastrenteutlånsporteføljen i et annenhåndsmarked for fastrenteutlån.

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 30.09.2018

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	9.874	-	9.874
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.341.063	-	1.341.063
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	12.185	1.666	626.293	640.143
- Fastrentelån	-	-	1.397.789	1.397.789
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI				
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	-	-	-	-
- Utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	11.284.495	11.284.495
Sum eiendeler	12.185	1.352.603	13.308.577	14.673.365

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	11.874	-	11.874
Sum forpliktelser	-	11.874	-	11.874

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 30.09.2017

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	22.089	-	22.089
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.836.447	-	1.836.447
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	11.617	1.666	45	13.328
- Fastrentelån	-	-	1.417.868	1.417.868
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	516.960	516.960
Sum eiendeler	11.617	1.860.202	1.934.873	3.806.692

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	18.452	-	18.452
Sum forpliktelser	-	18.452	-	18.452

Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi pr. 31.12.2017

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	17.816	-	17.816
- Obligasjoner og sertifikater	-	1.596.358	-	1.596.358
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	12.225	1.666	-	13.891
- Fastrentelån	-	-	1.377.217	1.377.217
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	581.576	581.576
Sum eiendeler	12.225	1.615.840	1.958.794	3.586.859

Forpliktelser (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	8.221	-	8.221
Sum forpliktelser	-	8.221	-	8.221

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 pr. 30.09.2018

	Utlån (PM) virkelig verdi over utvidet resultat	Fastrentelån	Egenkapital- instrumenter	Sum
Inngående balanse	-	1.377.217	581.576	1.958.794
Investeringer i perioden	-	-	28.824	28.824
Tilbakebetaling av kapital	-	-	-1.984	-1.984
Netto volumendring i perioden	-	25.790	-	25.790
Gevinst eller tap ført i resultatet	-	-5.218	17.877	12.658
Overført til nivå 3	11.284.495	-	-	11.284.495
Utgående balanse	11.284.495	1.397.789	626.293	13.308.577

Verdsettelsen av fastrentelånene er basert på endringer i markedsrenten og endringer i porteføljens kunderente hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid på porteføljen. Gjennomført sensitivitetsanalyse indikerer at en økning i markedsrenten på 10 basispunkter ville med-

ført en brutto negativ resultateffekt på 4,7 mill kroner. Tilsvarende ville en reduksjon i markedsrenten på 10 basispunkter medført en brutto positiv resultateffekt på 4,7 mill kroner.

Note 16 Finansielle instrumenter og motregning

Banken er pliktig å opplyse om hvilke finansielle instrumenter banken anser å oppfylle kravene til nettoføring iht. IAS 32.42, samt hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på. Begge iht. IFRS 7.13 A-F.

I den finansielle oppstillingen har banken ingen finansielle instrumenter som bokføres netto.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har ikke inngått ISDA-avtaler som tillater motregning på finansielle instrumenter. Kunder som driver tradingvirksomhet henvises til Sparebank 1 SMN for utøvelse av virksomheten.

RESULTATER FRA KVARTALSREGNSKAPENE

KONSERN

(Hele tusen kroner)	3. kvartal 2018	2. kvartal 2018	1. kvartal 2018	4. kvartal 2017	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016
RESULTAT									
Renteinntekter	163.837	160.893	150.610	151.981	152.298	149.939	150.446	152.910	152.039
Rentekostnader	62.841	63.566	58.740	59.684	60.988	61.772	64.077	62.484	59.561
Netto renteinntekter	100.996	97.326	91.870	92.297	91.310	88.167	86.369	90.425	92.478
Provisjonsinntekter	47.695	47.220	48.599	50.870	48.417	44.773	40.194	40.278	41.807
Provisjonskostnader	2.536	2.456	2.318	2.185	2.083	1.837	1.982	2.514	2.034
Andre driftsinntekter	32.507	38.894	33.434	30.466	28.352	33.950	33.379	29.964	31.346
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter	77.665	83.658	79.715	79.150	74.686	76.886	71.591	67.729	71.119
Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer	-	-	18.220	9	7	1.083	11.512	13	2.997
Inntekter av eierinteresser	13.453	15.012	9.752	24.806	15.223	13.071	14.801	15.140	15.859
Netto verdiendring på finansielle eiendeler	4.159	13.018	5.276	800	4.346	12.535	715	-11.516	41.952
Netto avkastning på finansielle investeringer	17.612	28.030	33.248	25.615	19.575	26.690	27.028	3.638	60.807
Sum inntekter	196.274	209.014	204.833	197.062	185.572	191.743	184.988	161.792	224.404
Personalkostnader	56.163	54.352	51.196	38.472	51.769	51.252	54.646	51.556	49.349
Ordinære avskrivninger	2.094	2.016	2.046	2.240	2.346	3.281	3.343	3.492	3.503
Andre driftskostnader	32.173	34.100	33.435	36.555	29.190	32.070	32.809	32.401	27.402
Sum driftskostnader	90.430	90.468	86.678	77.266	83.305	86.604	90.798	87.448	80.254
Driftsresultat før tap	105.844	118.546	118.155	119.795	102.267	105.139	94.189	74.344	144.150
Tap på utlån og garantier	3.203	7.587	3.501	4.303	-2.179	6.335	-574	6.624	-1.477
Resultat før skatt	102.641	110.959	114.654	115.492	104.446	98.803	94.763	67.720	145.627
Skattekostnad	21.182	20.903	20.389	27.508	21.177	16.158	17.132	21.832	21.594
Periodens resultat	81.460	90.056	94.265	87.984	83.269	82.645	77.631	45.888	124.033
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat									
Aktuarielle gevinster og tap vedrørende ytelsespensjon	-	-	-	3.515	-	-	-	-7.647	-
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	473	-340	-2.109	116	1.576	93	2.012	268
Skattekostnad	-	-	-	-882	-	-	-	1.910	-
Poster som vil bli reklassifisert til resultat									
Endr i virkelig verdi for inv tilgjengelig for salg	-	-	-	17	-7	-11.357	3.006	8.045	-15.097
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	6	-88		143	-	-	-	36	-
253	-168	4.662							
Sum øvrige resultatposter ført mot egenkapitalen	259	216	4.304	685	109	-9.781	3.099	4.357	-14.829
Totalresultat	81.719	90.272	98.569	88.669	83.378	72.864	80.731	50.245	109.204

(Hele tusen kroner)	3. kvartal 2018	2. kvartal 2018	1. kvartal 2018	4. kvartal 2017	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016
NØKKELTALL FRA KVARTALSREGNSKAPENE									
Lønnsomhet									
Egenkapitalavkastning	9,5 %	10,8 %	11,3 %	10,6 %	10,3 %	11,0 %	10,8 %	6,5 %	18,1 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	9,5 %	10,8 %	11,8 %	10,7 %	10,3 %	9,7 %	11,3 %	7,2 %	15,9 %
Kostnadsprosent	46,1 %	43,3 %	42,3 %	39,2 %	44,9 %	45,2 %	49,1 %	54,0 %	35,8 %
Balansetall									
Brutto utlån til kunder	19.823.715	19.602.847	18.859.095	18.421.657	18.255.955	17.782.356	17.717.600	17.936.210	17.880.100
Brutto utlån til kunder inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	27.798.653	27.339.818	26.376.182	25.824.032	25.115.526	24.601.418	24.305.240	24.345.224	24.092.280
Innskudd fra kunder	14.051.089	14.007.773	13.581.984	13.278.348	13.492.220	13.457.703	12.981.908	12.792.928	12.914.260
Innskuddsdekning	70,9 %	71,5 %	72,0 %	72,1 %	73,9 %	75,7 %	73,3 %	71,3 %	72,2 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	8,6 %	10,2 %	6,4 %	2,7 %	2,1 %	0,9 %	4,2 %	6,8 %	7,7 %
Utlånsvekst inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	10,7 %	11,1 %	8,5 %	6,1 %	4,2 %	4,1 %	6,1 %	8,2 %	10,5 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	4,1 %	4,1 %	4,6 %	3,8 %	4,5 %	3,2 %	5,5 %	3,4 %	4,5 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital i kvartalet	23.457.067	23.312.476	22.647.788	22.399.488	22.629.150	22.240.472	21.759.663	21.619.278	21.501.973
Forvaltningskapital	23.428.781	23.485.353	23.139.600	22.155.975	22.643.002	22.615.299	21.865.645	21.653.680	21.584.875
Forvaltningskapital inkl. SpareBank 1 Boligkreditt	31.403.719	31.222.323	30.656.688	29.558.349	29.502.573	29.434.361	28.453.285	28.062.694	27.797.055
Tap og mislighold i % av brutto utlån									
Tapsprosent utlån	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,1 %	0,2 %	0,3 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Soliditet									
Kapitaldekningsprosent	19,4 %	19,2 %	19,5 %	19,8 %	19,9 %	19,9 %	17,0 %	17,1 %	16,6 %
Kjernekapitaldekningsprosent	17,8 %	17,7 %	17,9 %	18,4 %	18,5 %	18,5 %	15,6 %	15,9 %	15,9 %
Ren kjernekapitalprosent	17,8 %	17,7 %	17,9 %	18,4 %	18,5 %	18,5 %	15,6 %	15,9 %	15,9 %
Ren kjernekapitalprosent forholdsmessig konsolidert	16,9 %	16,7 %	-	-	-	-	-	-	-
Kjernekapital	2.549.690	2.535.299	2.488.950	2.522.707	2.558.862	2.540.029	2.093.890	2.121.568	2.113.012
Netto ansvarlig kapital	2.777.113	2.762.345	2.715.844	2.710.127	2.753.964	2.736.312	2.286.672	2.275.414	2.205.459
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	10,9 %	10,8 %	10,8 %	11,2 %	11,1 %	11,0 %	9,5 %	9,7 %	9,7 %
Kontor og bemanning									
Antall kontor	5	5	5	5	5	5	5	5	6
Antall årsverk	232,3	233,6	233,3	234,2	230,0	232,5	226,1	225,8	223,4
Egenkapitalbevis									
Børskurs ved utgangen av kvartalet	192,00	190,00	204,00	191,00	193,50	184,00	190,00	178,00	170,00
Antall utstedte bevis	15.650.405	15.650.405	15.650.405	15.650.405	15.650.405	15.650.405	13.946.652	13.946.652	13.946.652
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	215,78	210,74	205,21	209,12	203,67	198,52	196,47	202,18	198,69
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (morbank)	3,94	6,97	5,74	3,84	3,99	9,88	5,41	1,99	7,19
Resultat per egenkapitalbevis per kvartal (kr) (konsern)	5,03	5,54	5,83	5,46	5,15	5,10	5,38	3,18	8,59
Pris / Resultat per egenkapitalbevis - annualisert	9,55	8,57	8,75	8,74	9,40	9,01	8,83	14,01	4,95
Pris / Bokført egenkapital	0,89	0,90	0,99	0,91	0,95	0,93	0,97	0,88	0,86

Alle alternative resultatmål er definert i eget vedlegg til finansiell rapportering tilgjengelig på bankens hjemmesider, www.rhbank.no

ERKLÆRING I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5–6

Vi erklærer, etter beste overbevisning, at delårsregnskapet for SpareBank 1 Ringerike Hadeland for perioden 1. januar til 30. juni 2018 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, herunder IAS 34 Delårsrapportering, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morbankens og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også, etter beste overbevisning, at delårsberetningen gir en rettviseende:

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på delårsregnskapet
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor i neste regnskapsperiode
- beskrivelse av vesentlige transaksjoner med nærstående.

Hønefoss, 24. oktober 2018

I styret for SpareBank 1 Ringerike Hadeland

Oscar Engeli
Leder

Wenche Ravlo
Nestleder

Svein Oftedal

Hege Marie Syversen

Kjell Baug

Hans Anton Stubberud

Jane K. Gravbråten

Liv Bente Kildal

Gunnar Bergan

Steinar Haugli
Adm. banksjef

REVISJONSERKLÆRING

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til styret i SpareBank 1 Ringerike Hadeland

UTTALELSE VEDRØRENDE FORENKLET REVISORKONTROLL AV DELÅRSREGNSKAP

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av balansen for Sparebank 1 Ringerike Hadeland (selskapet og konsernet) per 30. september 2018, og tilhørende resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrømoppstilling for nımånedersperioden avsluttet denne dato og utvalgte forklarende noter (delårsregnskapet). Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU. Vår oppgave er å avgi en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Omfanget av den forenklete revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med internasjonal standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av delårsregnskaper, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med International Standards on Auditing, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet om at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på forhold som gir oss grunn til å tro at delårsregnskapet i det alt vesentlige ikke er utarbeidet i samsvar med International Accounting Standard 34 "Interim Financial Reporting" som fastsatt av EU.

Oslo, 24. oktober 2018

Deloitte AS

Roger Furholm
statsautorisert revisor

nær

dyktig

engasjert

fremtidsrettet

SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND

Lokalbank Ringerike
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss

Lokalbank Hole
Vik Torv
3530 Røyse

Lokalbank Jevnaker
Storgata 14
3520 Jevnaker

Lokalbank Gran
Smietorget
2750 Gran

Lokalbank Nittedal
Mattias Skytters vei 21–23
1482 Nittedal

KONSERNET SPAREBANK 1 RINGERIKE HADELAND

Postboks 518 Sentrum
Søndre Torv 6
3504 Hønefoss
Telefon: 915 02130
Telefaks: 32 11 33 01
E-post: firmapost@rhbank.no